

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«13» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕНЕДЖМЕНТ»**

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма «Корпоративні фінанси»
Факультет економічний
Розробники: завідувач кафедри менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського
кандидат економічних наук, професор Балановська Тетяна Іванівна,
доцент кафедри менеджменту ім. проф. Й. С. Завадського
кандидат економічних наук, доцент Вакуленко Віталій Леонідович

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни «Менеджмент»

«Менеджмент» є обов'язковою навчальною дисципліною, метою якої є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень. Завдання навчальної дисципліни - теоретична і практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань сутності основних понять і категорій менеджменту; принципів та функцій менеджменту; системи методів менеджменту; змісту процесів та технології управління; основ планування, організації, мотивації та контролю діяльності; прийняття управлінських рішень; інформаційного забезпечення процесу управління; керівництва та лідерства, ефективності управління.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти		
Ступінь вищої освіти	бакалавр	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	
Освітня програма	Корпоративні фінанси	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	6	6
Лекційні заняття	15 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	- год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	75 год.	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 10. Здатність працювати у команді.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Менеджмент»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	тижні	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
Змістовий модуль 1. Система менеджменту організації									
Тема 1. Поняття і сутність менеджменту	1		1	2	42				
Тема 2. Розвиток науки управління	1/2		1	2					
Тема 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень	3/3-4		2	4					
Тема 4. Інформація і комунікації в менеджменті	5/5-6		2	4					
Разом за модулем 1		60	6	12	42				
Змістовий модуль 2. Процес управління в організації									
Тема 5. Планування в організації	7/7-8		2	4	33				
Тема 6. Організація як функція управління	9/9-10		2	4					
Тема 7. Мотивація в менеджменті	11		1	2					
Тема 8. Контроль як функція менеджменту	11/12		1	2					

Тема 9. Управління групами, керівництво та лідерство	13/13-14		2	4					
Тема 10. Ефективність менеджменту	15/14-15		1	2					
Разом за модулем 2		60	9	18	33				
Усього годин		120	15	30	75				
Курсова робота		-	-	-	-				
Усього годин		120	15	30	75				

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття і сутність менеджменту	1
2	Тема 2. Розвиток науки управління	1
3	Тема 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень	2
4	Тема 4. Інформація і комунікації в менеджменті	2
5	Тема 5. Планування в організації	2
6	Тема 6. Організація як функція управління	2
7	Тема 7. Мотивація в менеджменті	1
8	Тема 8. Контроль як функція менеджменту	1
9	Тема 9. Управління групами, керівництво та лідерство	2
10	Тема 10. Ефективність менеджменту	1
	Разом	15

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінарське заняття 1. Поняття і сутність менеджменту.	2
2	Семінарське заняття 2. Розвиток науки управління	2
3	Семінарське заняття 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень	2
4	Практичне заняття 1. Основи теорії прийняття управлінських рішень	2
5	Семінарське заняття 4. Інформація і комунікації в менеджменті	2
6	Практичне заняття 2. Інформація і комунікації в менеджменті	2
7	Семінарське заняття 5. Планування в організації	2
8	Практичне заняття 3. Планування в організації	2
9	Семінарське заняття 6. Організація як функція управління	2
10	Практичне заняття 4. Організація як функція управління	2
11	Семінарське заняття 7. Мотивація в менеджменті	2
12	Семінарське заняття 8. Контроль як функція менеджменту	2
13	Семінарське заняття 9. Управління групами, керівництво та лідерство	2
14	Практичне заняття 5. Управління групами, керівництво та лідерство	2
15	Практичне заняття 6. Ефективність менеджменту	2
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота 1. Система менеджменту організації	42
2	Самостійна робота 2. Процес управління в організації	33
	Разом	75

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:
(*вибрати необхідне чи доповнити*)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт.

7. Методи навчання (*вибрати необхідне чи доповнити*):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Змістовий модуль 1. Система менеджменту організації		
Семінарське заняття 1. Поняття і сутність менеджменту.	ПРН 17, 20 Знати основні поняття та категорії менеджменту. Розуміти принципи і методи менеджменту. Вміти виявляти чинники впливу зовнішнього та внутрішнього середовища організації; використовувати відповідно до ситуації технології прийняття та реалізації управлінських рішень; формувати ефективні комунікації в процесі управління.	10
Семінарське заняття 2. Розвиток науки управління		10
Семінарське заняття 3. Основи теорії прийняття управлінських рішень		10
Практичне заняття 1. Основи теорії прийняття управлінських рішень		5
Семінарське заняття 4. Інформація і комунікації в менеджменті		10
Практичне заняття 2. Інформація і комунікації в менеджменті		5
Самостійна робота 1		20
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Змістовий модуль 2. Процес управління в організації		
Семінарське заняття 5. Планування в організації	ПРН 17, 20 Розуміти сутність функцій менеджменту. Вміти планувати діяльність організації; формувати структуру управління організації; застосовувати дієві інструменти	5
Практичне заняття 3. Планування в організації		5
Семінарське заняття 6. Організація як функція управління		5

Практичне заняття 4. Організація як функція управління	мотивування персоналу та управлінського контролю; обирати та використовувати відповідно до ситуації стиль лідерства; визначати ефективність менеджменту.	5
Семінарське заняття 7. Мотивація в менеджменті		5
Семінарське заняття 8. Контроль як функція менеджменту		5
Семінарське заняття 9. Управління групами, керівництво та лідерство		5
Практичне заняття 5. Управління групами, керівництво та лідерство		5
Практичне заняття 6. Ефективність менеджменту		10
Самостійна робота 2		20
Модульна контрольна робота 2		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційному режимі (у онлайн формі за погодженням із деканом факультету і лектором курсу).

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Менеджмент» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=903>).
2. Менеджмент: навчальний посібник/ Балановська Т. І., Гоголя О. П., Троян А. В., Сотник В. В. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Київ, 2024. 606 с. URL: <http://dspace.nubip.edu.ua/handle/123456789/9827>
3. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Драмарецька К.П., Сотник В.В. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Менеджмент» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Корпоративні фінанси». Київ, 2024. 175 с. URL: <http://dspace.nubip.edu.ua/handle/123456789/9749>

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Балановська Т. І., Гоголя О. П., Кубіцький С. О., Михайліченко М. В., Троян А. В. Управління організацією: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 464 с.
2. Балановська Т.І., Гоголя О.П., Драмарецька К.П., Сотник В.В. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Менеджмент» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Корпоративні фінанси». Київ, 2024. 175 с.
3. Білорус Т. В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.
4. Лазоренко Т. В., Пермінова С. О. Основи менеджменту: конспект лекцій. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 166 с.
5. Менеджмент: навчальний посібник/ Балановська Т. І., Гоголя О. П., Троян А. В., Сотник В. В. Вид. 2-ге, переробл. і доп. Київ, 2024. 606 с.
6. Менеджмент: підручник / С. Ю. Бірюченко, К. О. Бужимська, І. В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т. П. Остапчук. Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
7. Основи менеджменту. Теорія і практика: навчальний посібник / Г. Є. Мошек, І. П. Миколайчук, Ю. І. Палеха, та ін.; за заг. ред. проф. Мошека Г. Є. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 528 с.
8. Страпчук С. І., Миколенко О. П., Попова І. А., Пустова В. В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.
9. Шинкарук Л. В., Мостенська Т. Л., Власенко Т. О. Менеджмент: навчальний посібник. Київ, 2017. 216 с.
10. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: навчальний посібник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 258 с.

11. Balanovska, T., Gogulya, O., Zorgach, A., Havrysh, O., Dramaretska, K. (2022). Development peculiarities of agrarian entrepreneurship in Ukraine. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 10(2), 60-80. [http://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.2\(4\)](http://doi.org/10.9770/jesi.2022.10.2(4))
12. Balanovska T., Mykhailichenko M., Holik V., Dramaretska K., Troian A. (2021). Development management of agricultural enterprises. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 3 (38), 134–143. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i38.237434>
13. Balanovska T., Gogulya O., Dramaretska K., Voskolupov V., Holik V. (2021). Using marketing management to ensure competitiveness of agricultural enterprises. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 7 (3), 142-161. <https://doi.org/10.51599/are.2021.07.03.09>
14. Voskolupov V., Balanovska T., Havrysh O., Gogulya O., Drahnieva N. (2021). Marketing management as a tool for preventing crisis of agricultural enterprises. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 5 (40), 410–417. <http://dx.doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.245192>